

Tale holdt av forsknings- og høyere utdanningsminister Tora Aasland til UMBs 150-årsjubileum 9. januar 2009 på Ås.

Gratulerer med dagen!

UMB er både en av de eldste høyere utdanningsinstitusjonene i landet og samtidig blant de yngste universitetene. En spenst om forteller oss at det er en usedvanlig frisk og vital 150-åring som feires i dag.

Mye har skjedd på de 150 årene etter at Den høiere landbrugsskole ble opprettet på Ås. Jeg vil nevne tre viktige hendelser i 1859:

1. Utgivelsen av "Artenes opprinnelse",
2. etableringen av Den høiere landbruksskole og
3. grunnleggelsen av Frydenlund Bryggeri.

At Frydenlund Bryggeri også ble grunnlagt samme år er en ren tilfeldighet, men viktig utnyttelse av jorda det også. Uansett markerer Charles Darwins "Artenes opprinnelse" i alle fall starten på en av de største idéhistoriske omveltningene i moderne tid.

Utviklingslæren åpnet et erkjennelsesvindu som har gitt menneskene mulighet til å se lengre inn i livets mysterier enn noen kunne ant da Den høiere Landbrugsskole ble åpnet. I løpet av de siste 150 årene har naturvitenskapen gjort utrolige sprang. UMB er en del av denne historien.

Den høiere landbrugsskole begynte som en ren undervisningsinstitusjon med oppgave å utdanne statsagronomer, og har utviklet seg til å bli et universitet med toppforskning, blant annet når det gjelder genomforskning og praktisk anvendelse av genkunnskap i produksjon av mat fra fisk, planter og husdyr. Interessant er det også at kunnskap om lakseoppdrett kommer fra forskningen her, på Ås.

I 1859 var det omtrent 1,3 mrd mennesker på jorda. Nå nærmer vi oss 7 mrd. At kloden i det hele tatt gir livsgrunnlag for så mange (selv om livsgrunnlaget er ganske magert for noen) kan vi takke jordbruksrevolusjonen for. UMB er en del av denne historien også, og institusjonen har fulgt Norge fra den gang landet var en liten fattig jordbruksnasjon til å bli en moderne industri- og kunnskapsnasjon.

Samtidig som vi mennesker nå er i stand til å forstå verden og temme naturen på helt nye måter, preger menneskeheten også kloden på måter som gir helt nye utfordringer.

UMB skal bidra til å møte disse utfordringene. I UMBs visjon i strategisk plan for 2004-2008 står det: *Universitetet for miljø- og biovitenskap (UMB) skal gjennom utdanning og forskning bidra til å sikre livsgrunnlaget til dagens og fremtidens generasjoner*”

Dette er en ambisiøs visjon og uavhengig om formuleringen beholdes videre nå i 2009 og framover – har UMB vist seg å være en institusjon som har evnet å tilpasse seg forandringene, og ta imot utfordringene som kommer.

Norges landbrukshøyskole/UMB har hele tiden skjøttet sitt primæroppdrag knyttet til land- og skogbruk, men samtidig har institusjonen bygget om og utvidet sitt studieprogram. I dag framstår universitetet med en spennende fagprofil knyttet til sine definerte kjerneområder: biologi, mat, miljø, areal- og naturressursforvaltning med tilhørende estetiske og teknologiske fag.

Ås –miljøet er dessuten et eksempel på at man har lyktes i å lage en næringsklynge, bestående av anvendte, spesialiserte forskningsinstitusjoner på et bredt felt.

Gjennom blant annet forskningsavtalen med University of Minnesota har UMB vist evne til langsiktig satsing på det internasjonale samarbeidet. Dette er viktig og positivt både for studenter og ansatte ved UMB, og for Norge som forskningsnasjon.

UMB er en institusjon som har feiret flere store dager de siste årene. Det er litt over 10 år siden UMB feiret 100årsdagen som vitenskapelig høyskole og omtrent fire år siden universitetsstatusen ble feiret. Det ligger vel også an til feiring når det *nye* universitetet oppstår etter samordningen med Norges veterinærhøyskole og Veterinærinstituttet.

Miljø-, veterinær- og biomedisinske fagområder veves stadig mer inn i hverandre. Det nye universitetet må forsterke denne tendensen og være en spydspiss i arbeidet med å integrere dem. Samtidig forventes det at det nye universitetet viderefører og styrker samarbeidet med andre fagmiljøer både nasjonalt og internasjonalt

Hvor UMB og menneskeheten vil være om nye 150 år, er det ingen gitt å vite, men med den utviklingen som ligger bak institusjonen er det vel rimelig å anta at det fremdeles vil være studenter og forskere på Campus på Ås som bidrar til å sikre livsgrunnlaget til generasjonene som kommer. Og at institusjonen vil bidra til opplysning av samfunnet gjennom framtidig vitenskapelig arbeid.

Hva passe vel bedre enn å avslutte med Charles Darwins avslutningsord i artenes opprinnelse:

”Det er storhet i denne livsanskuelse, med dens mange krefter, som opprinnelig ble pustet inn i noen få former, eller inn i en; at planeten mens den dreier seg rundt etter graviditetsloven fra en så enkel begynnelse fortsetter i det uendelige med å utvikle seg og å forme det vakreste og det mest vidunderlige.”

Lykke til med evolusjonen framover, og med feiringen og framtid. Gratulerer til et grepa universitet, med en god kombinasjon av jordnærhet og visjoner!